

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Ger.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tarif
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

În jurul pretențiilor României

— Declarațiile domnilor P. Carp,
Filipescu şi Tache Ionescu. —

Viena, 15 Ianuarie n.

După oarecari ezitări în unele locuri, astăzi întreg poporul românesc pare a avea aceeaşi unică vedere despre rostul pretențiilor statului român față de Bulgaria, și aceeaşi unică voință pentru a valida cu demnitate acele pretenții.

Pentru cei-ce au ignorat-o încă, în străinătate, ea a fost exprimată în mod care nu lasă dubitări, de însuși bărbatul politic înțelept și sobru, respectat mai mult decât ori-care altul tocmai și în străinătate, anume d-l P. Carp. Săptămâna trecută când se vorbea de trecerea armatei române în Bulgaria pentru a ocupa cadrii-terul, ziarul „Neue Freie Presse” din Viena s'a adresat telegrafic către eminentul bărbat de stat al României și sfetnicul între sfetnici P. Carp. Iată ce i-a răspuns acest om de seamă, liniștit și fără înclinjur, cum îi este firea:

„De luni de zile stau departe de viața politică. Astfel îmi este greu a vă informa despre starea de azi a problemei bulgaro-române.

În general numai pot spune, că aceasta aparține complexului chestiei orientale, care, asemenea ca nodul gordian, nu poate fi deslegată decât cu sabia.

Ori-ce altă încercare ar avea ca urmare numai pierderi mai mari în timp, bani și oameni, probabil cu rezultat mai mic decât care ar putea fi obținut astăzi.

Dacă deci într-adevăr voiți să ne stați în ajutor, de sigur n'o puteți face pe cale pacifică.”

Ziarul vinez, firește, s'a speriat rău de această declarație categorică și a încercat a o atenua cu observările ce i-a adăos în comentariu, în înțelesul, că este nădejde pentru o aranjare fără arme între România și Bulgaria, cum și la Berlin și Viena se crede.

Fapt este, că tonul firm și hotărât în limbajul laconic al depe-

șei este ca gestul puterii conștii de sine. Și că acest ton alt răsunet va avea în inimi decât jocurile de fraze în care îmbracă de luni de zile note oficiale și ziare străine problema aceasta, amenințând a o spăla cu desăvârșire continuând a o scălda mereu în toate apele, calde și reci, așa cum convenea diferitelor cancelarii de stat străine la noi.

Prin venerabilul bătrân P. Carp a grăit conștiința poporului român.

De altcum atitudinea României în întreaga afacere a fost denaturată de sumedenie de bănueli și de încercări ce i s'au atribuit de cutare presă de multeori din necunoașterea cauzei, nu odată însă și intenționat, pentru a zăpăci lumea.

Statul român nu s'a dat la târguiești pe tema aceasta. Statul român și-a păstrat demnitatea în toate demersurile ce a făcut pentru a-și valida interesele sale, interese stabil întemeiate pe fapte incontestabile, demonstrate, dacă e nevoie, de o armată reductibilă. Tocmai de aceea, guvernul din București n'a avut motiv de a-și pierde liniștea, și de a se lăsa răpit la gesturi de nervozitate. Conduita sa a fost, dela începutul acestei crize, liberă de orice reproș.

Convingerea aceasta ni-a permis să recunoaștem căte știri false au fost puse în circulație despre intențiunile regatului român și ale conducătorilor săi, încă înainte de când acelea au ajuns a fi desmințite. Convingerea aceasta ni-a făcut posibil să respingem dela început calomnia, lansată în același timp la Berlin, la Viena și la Paris, despre intrige din partea d-lui ministru Filipescu contra colegului său Tache Ionescu, din faptul că în timp când Tache Ionescu pertracta în Londra, d-l Filipescu era în Constantinopol, fapt care a fost prezentat în lumină falsă cu scopul prea evident de a provoca discordie între bărbaii conducători ai Țării, chiar acum, când conducerea lor înțeleaptă începe a fi temută de adversarii regatului român, cărora

această singură armă pare a le mai fi rămas: intriga.

E probabil că tocmai pentru a nu lăsa să i se pună cursă în întunec, d-l Tache Ionescu a grijit cu deosebită atențiune să fie imediat disipate minciunile, cari își ridicau capul de șarpe în jurul său la Londra. Discret și extrem de rezervat în partea meritorică a misiunii sale, excelentul ministru român n-a cruțat de a nimici, prin declarații limpezi, câte rețele de bănueli și afirmări greșite se țesau pe tema pertractărilor româno-bulgare la Londra. Astfel atmosfera a rămas tot timpul străvezie, și foarte repede delegații bulgariei au pândit orice refugiu în ascunzișuri de fraze și au trebuit să se declare și ei pe față.

Deunăzi iar, d-l Tache Ionescu primind pe un ziarist francez, n-a lăsat să fie întrebat, ci l-a rugat să-și însemne cât îi poate spune:

„N-am văzut pe d-l Danew Sâmbătă. Dar d-l ministru Mișu l-a văzut azi dimineață și n-a avut dela dânsul decât această declarație scurtă: „Aștept instrucțiuni din Sofia. Îndată când le primesc, putem vorbi cu folos despre acelea.”

Aștept deci, cu încredere în cuvântul d-lui Danew.

De altă parte, vă rog să desmințiți că am avut o întrevedere cu d-l Novacovici, în care s-a sulevat chestia Monastirului. Șeful delegației sârbești depunându-și deunăzi biletul la hotelul meu în semn de curtoazie, am redat eri acest act de politețe. La atâtea s-a mărșăvit vizita, care a provocat comentariile cele mai eronate.

Ce privește raporturile româno-bulgare, vă sunt recunoscător dacă dați în publicitate atâtea:

„Nici când, la nici un moment, guvernul român n-a dot să înțeleagă guvernului bulgar, că e posibilă o acțiune militară.

Nici când, la nici un moment, n-a fost vorba de ultimatum. Politica României este astăzi tot atât de limpede și de hotărâtă, cum a fost în trecut, și gu-

vernul român evită de-a recurge la amenințări ori la acte ce se fac în un moment de seriozitate. Nici când n-au fost îndatinările României aceste feluri de a proceda în raporturile sale cu vecinii săi.

România a avut totdeauna satisfacția morală de a vedea universal aprobată conduita sa ca a unui serios și conștient element de pace și de progres. În acest spirit de perfectă serenitate și de absolut sânger-ecce înțelege România a prezenta și a afirma drepturile sale, ori cât de firmă este rezoluția sa de a le susține până în capăt.”

Cu această declarație importantă s-a terminat convorbirea, — observă ziaristul.

Acesta e glasul puterii conștii de sine și convinsă, că se bazează pe drept și pe adevăr.

Prof. C. Nedelcu.

Comisiunea pentru proiectul electoral și opoziția. Cu ocaziunea prezentații în cameră a proiectului electoral primministrul cum se știe a propus, ca să se aleagă o comisiune specială de 40, pentru studiarea proiectului. Guvernul ar voi, ca în comisiunea aceasta să fie reprezentată și opoziția. Spre acest scop conducerea partidului muncii a trimis câte-o adresă la fiecare partid opozițional, invitându-le să-și designeze membrii, cari să ne aleasă în comisiune. Invitarea n'a fost primită cu simpatie din partea opoziției. După atâtea încălcări de drept și de legi, comise de cei dela putere, opoziția nu vrea să participe nici la discuția proiectului retrograd, prin care se răpește dreptul de vot la sute de mii de cetățeni.

Comitetul executiv al partidelor opoziționale a ținut aseară o ședință, în care s'a decis, că opoziția va păstra și în viitor o atitudine pasivă. În consecință nu designează candidați în comisiune.

Impărțirea cercurilor. Proiectul de lege pentru împărțirea cercurilor electorale, care va fi supus la discuție în legătură cu proiectul electoral, se va termina probabil luna viitoare. Lucrările prepa-

rate sunt terminate și mai reștează datele statistice concernente. Înainte de redactarea definitivă a proiectului, primministrul va ține consultațiuni cu prefecții comitatelor și cu mai mulți deputați.

Proiectul acesta urmărește iarăși scopuri perverse. Una din tendințele lui este, ca să desarmeze pe unii din membrii nemulțumiți ai partidului. Să-i desarmeze așa, ca prin o împărțire volnică a cercurilor, mai cu seamă în ținuturilor naționaliste, săle asigureși pe viitor mandate.

Acesta e proiectul, prin care noi Români vom fi mai tare loviți!

Consiliu suprem de războiu la Mustafapaşa. Ziarul oficios bulgar „Mira” comunică, că alaltaieri un consiliu suprem s'a ținut la Mustafapaşa sub președinția regelui Ferdinand, de față fiind comandantul de corp de armată și șeful marelui stat major. Consiliul a hotărât să se reia operațiunile de război în cazul când, după demersul puterilor și remiterea unui ultimatum al statelor balcanice, care va urma acestui demers, Turcia n'ar voi să încheie pacea în condițiunile propuse de aliați.

Nota colectivă a Puterilor către Turcia. Ambasadorii din Constantinopol s'au prezentat în corpore la ministrul de externe Noradunghian. Ambasadorul austro-ungar Pallavicini a citit nota marilor puteri și a predat-o apoi ministrului turc de externe. După predarea notei ambasadorii au conferit fiecare în parte cu d. Noradunghian. Ministrul de externe a conferit alaltaieri timp îndelungat cu ambasadorul Germaniei. La consiliul de miniștri de alaltaieri a fost invitat și ministrul turc dela București, care a raportat asupra atitudinii României.

O telegramă mai nouă din Constantinopol anunță, că senatul Turciei va hotărâ azi convocarea divanului, care va avea să decidă asupra notei Puterilor.

Cameia comunelor engleze a adoptat și în a treia citire billul Homerule cu 368 voturi contra 258. Adoptarea acestei legi a produs cu deosebire în're deputații irlandezi un entuziasm de nedescris.

Din cugetările Carmen Sylvei.

Spicium din noul volum de cugetări „Aliunde” al M. Sale Reginei României, editat de Institutul „Minerva” câteva perle de înțelepciune și frumusețe literară.

Războiul, în ciuda victoriilor, are în totdeauna ruine, și generalul războinic poate să arate tot atâtea decorații ca și atâtea răni.

Viețea este o veșnică luptă: inamicul ne pândeste pretutindeni, și câte odată trebuie să-l căutăm chiar în noi înșine.

Acel, care cere un sfat, nu cere o poruncă: el vrea să consulte, nu să fie călăuzit.

În deobște ni se dă cu plăcere mai mult ceea ce nu cerem, decât ceea ce solicităm cu energia desneajdei.

Dintre toate darurile credința este cea mai mângâietoare.

Lacrima noastră este un fulg de zăpadă, cade dintr'un cer cenușiu pe un pământ și mai negru. Fulg de zăpadă, care îngheață flora primăverei.

Bucuria e oarbă, căci dacă ar vedea întotdeauna, nu ne-ar părăsi. Bucuria e oarbă și nu ne întreabă dacă

o merităm, ea nu vede ingratitudinea noastră, nu ascultă rugile noastre, și pleacă tocmai atunci, când vrem să-i mulțumim. Dacă bucuria ne-ar vedea, s'ar ghemui lângă noi și nu ar mai avea curajul să ne părăsească.

Fantomele nesiguranței populează nopțile noastre albe.

Uitarea nu este liniștea înghețată al inimei noastre, e singura minciună pe care suferetele pioase și-e impun cu curaj.

Puțin gol în creier și o lăncezeală a gândirii ne duce la tristețe. O culoare nehotărâtă face să ne tremure penelul.

Cântecul lebedei nu este în totdeauna un cântec de adio. Cântecul lebedei e tot atât de bine sfârșirea de a converti pe surzi.

Un ceas nou e câte odată o viețea nouă.

O suferință nouă e reîntoarcerea tutulor suferințelor vechi.

Incoherența acțiunilor noastre e datorită adeseori vieții, nu firei noastre.

Ghețarii sunt aproape de cer: să nu blestemăm durerea, care ne îngheață.

Datoria nu e un surâs: e o amenințare sau o plagă.

În viață nu-ți alegi scenă: abia poți alege decorurile.

Când un mare autor își citește opera, se ascultă gândind. Banalitatea publicului ne citește pentru a critica ceea ce nu a înțeles.

Poetul a născocit versul pentru a-și obliga auditorii să-l asculte mai cu atenție.

Sufletul e un muncitor, inima un sfetnic, spiritul un sclav, iar mâna dalta sculptorului.

Gigantul rămâne om: numai piticul e un monstru.

Amorul nu cunoaște resemnarea.

Gelozia e marea umbră a amorului; e poarta puternică, care închide paradisul.

Poetul trebuie să spere, fiindcă trebuie să mângâie.

Când ai puterea de a birui frica, ai curajul de a te arăta slab.

O putere nu e mare, decât atunci când admite pe a altora.

Îndoiala de tine, îți vine dela ceilalți: credința în tine îți vine dela Dumnezeu.

Condeul nostru este soarele, care se înalță după fiecare amurg al desneajdei.

De multe ori poezia este sancțiunea suferinței noastre.

Când oamenii nu sunt vrednici de disprețul nostru, sunt vrednici de mila noastră.

Când te iriți împotriva vieții, înseamnă adeseori că ți faci prea mare cinste.

Durerea e un ucenic, care disprețuește leafa

Făptura, care iartă, pune în totdeauna o zăbală mâinii.

Nu poți pune frâu căilor respirației: pui frâu cuvintelor.

La un poet, ironia nu e nici odată mușcătura unui câine turbat, e mai mult dinte la cuminenței care îi crește prea târziu.

Scriitorul nu se gândește nici o-

dată la contemporanii săi, ci la supraviețuitori. El sare peste mai multe generații.

Sunt două moduri de a iubi: cu duioșie și vigoare. Numai amorul modern unește amândouă aceste însușiri.

Amorul știe să fie tot atât de crud ca și ura și ambiția.

Cele mai mari desneajdei ale noastre sunt în totdeauna nopți polare.

Suferința zămăștește recunoștința: recunoștința populează lumea cu surâsuri.

A-ți pune suferința în versuri ori muzică înseamnă a o cinsti: sunt suferinți pe care le ascunzi pentru a nu te umili pe tine, nici pe alții.

Răul nu se risipește ca fumul: când ne scutește pe noi, consumă pe alții.

Sufletele seci își astupă golul cu calomnia.

Pictura sacră este materialismul idealizat. Arta a făcut religiei aceiași concesie pe care religia a făcut-o naturii.

Tratatul româno-bulgar.

Un interview cu ministrul Dissescu.

De anul nou românesc ministrul de culte al României, d-l Dissescu a petrecut câteva zile în Budapesta în cercul familiei consulului român Derussi, a cărui soție este fiica d-lui Dissescu. Din acest prilej mai multe ziare maghiare au publicat știrea, că d-l Dissescu va avea la Viena o convorbire importantă politică cu d-l Tache Ionescu mai ales asupra atitudinii României în noua fază a diferendului româno-bulgar.

Într-un interview, acordat ziarului „Pester Lloyd“, ministrul Dissescu desminte aceste știri, face însă în același timp unele importante declarațiuni privitoare la atitudinea României în situația actuală, declarațiuni din care reținem următoarele:

Dacă în momentul de față, se va face revizuirea bătăii din Balcani din punct de vedere politic și geografic, și atunci după părerea mea este justificată pretenția guvernului Majestății Sale Regelui Carol al României, ca dispozițiunile tratatului de la Berlin să fie respectate, și să se facă o rectificare de frontieră, care va asigura atunci o pace durabilă între România și Bulgaria.

Trebuie să ne aducem a inte cât sânge am vărsat noi în Balcani și pentru aceasta pretenția noastră cu privire la o rectificare de graniță nu trebuie considerată drept vanitate, ci drept o garanție, și avem dreptul a cere aceasta pentru menținerea echilibrului și a păcii, atât în interesul nostru cât și în interesul Bulgariei.

— Excelența voastră crede în eventualitatea unui război între România și Bulgaria?

— Un război? Nu trebuie nici odată să vrei să faci război, de oarece el vine de la sine, de multe ori mai repede de cât ai voi. Cred că dorința tuturor, atât a noastră cât și a Bulgariei este să nu se facă război. Nu încapem nici o îndoială, că Europa își pune toată străduința cu toată sinceritatea să se aplaneze conflictul dintre România și Bulgaria, și sunt conștienți că tratativele de la Londra vor avea rezultat dorit.

— Ce părere are Excelența voastră despre politica Austriei și Germaniei față de România?

— România are ferma convingere, că monarhia dualistă în momentul de față are o atitudine amicală și sinceră față de România și îi dă în orice moment tot sprijinul. Eu cred, că aceasta nu este o politică de sentimentalism ci o politică justă, — de altfel sunt conștienți că și puterile triplei înțelegeri, cari de altfel au mai multă considerație față de Bulgaria, au o atitudine amicală față de noi.

Înainte de plecare d. Dissescu a fost întrebat de un alt ziarist, ce știri a primit în timpul din urmă asupra tratatelor cu Bulgaria. D. Dissescu a răspuns următoarele:

Cred că tratativele vor duce la un sfârșit. Este de altfel în interesul păcii europene ca tratativele să nu aibă un rezultat defavorabil. După informațiunile, pe cari le am primit, toate puterile caută să-și pună în cumpănă întreaga influență, ca conflictul să se aplaneze pe cale pacifică. Nu știu de ce ar dori puterile, ca tratativele să ia o altă întorsătură și să nu se aplaneze diferendul.

Aplanarea conflictului.

Precum am anunțat ieri, în cercurile diplomatice berlineze se crede, că pericolul unui război româno-bulgar a dispărut, ba că regele Ferdinand a reușit să încheie o înțelegere cu România în sensul, că Bulgaria cedează o parte a teritoriului cerut de România însă fără Silistra, în schimb însă se vor dărâma forturile acestui oraș.

Din Londra vine știrea, că alături după amiazi d-nii Danew, Mișu și Ionescu au avut o nouă convorbire. Rezultatul acestei convorbiri a fost, că Danew a trimis lungi depeși la Sofia.

Agentia Reuter aflată că în cursul convorbirii dintre d-nii Danew, Ionescu și Mișu, delegatul Bulgariei a spus răspunsul guvernului său cu privire la rectificarea graniței Dobrogei și la situația în viitor a comunităților românești de pe teritoriile cedate Bulgariei de către Turcia ca un rezultat al războiului.

Caracterul și întinderea convorbirilor, pe cari Bulgaria ar consimți a le face, nu se cunosc încă. Răspunsul Bulgariei va fi discutat în consiliul de miniștri român după sosirea în București a d-lui Take Ionescu, Duminecă seara.

În jurul proiectului electoral.

Cu cât se apropie ziua congresului socialist, cu atât conducătorii partidului desvoltă o febrilă activitate în vederea luptei și în deosebi pentru punerea la cale a grevei generale. Față de aceste guvernul și autoritățile se dedau la măsuri retorsive, cari trec în o formală persecuție a instituțiilor social-democrate. Agitația e în creștere, cu deosebire în cercurile muncitorilor.

Măsurile conducerii.

Conducerea partidului socialist va scoate în tipar zilele aceste un milion de broșuri volante, în cari adresându-se muncitorii la cetățeni, le arată necesitatea politică a grevei generale din punct de vedere al cetățenilor, al democrației.

În un altă broșură, iarăși în un milion de exemplare se vor adresa muncitorii industriali la muncitorii agricoli.

Conducerea partidului pune în circulație între muncitorii organizați timbre de economie de câte o coroană și de 20 bani, în prețul cărora în timpul grevei se dau muncitorilor articli de alimente.

Conducerea a provocat pe muncitorii să se abțină de la beuturi spirituoase, ca să economisească parale pentru zilele grele ale grevei. Provocarea își are efectul. În multe părți birturile stau goale și muncitorii se adună în localitățile cluburilor.

Adunările.

Pe mâine Duminecă sunt convocate nu 25 de adunări de protestare la țară, cum a fost proiectat la început, ci peste 40.

Se vor ține adunări separate ale muncitorilor de pe la fabricile mari, cum sunt în Budapesta fabrica Ganz, fabrica de năi, de arme, muncitorii dela mori etc.

Afară de aceste se aranjează și s'au aranjat și alte adunări de către cetățenii cu sentimente radicale și democratice, d. e. reuniunea comercianților din capitală, opoziția la Arad pe mâine, Duminecă etc.

Numai noi Români stăm nepăsători, cu mâinile în sin!

Persecuții.

În sensul noii ordinațiuni ministeriale asupra produselor presei, ministrul de interne Lukács a oprit în intrare fără vânzarea pe străzi, cu numărul a ziarului „Nepesava“, chiar și acolo, unde autoritățile locale dăduseră această permisiune.

Totodată guvernul vrea să disolve organizațiile socialiste după meserii. Guvernul va introduce cercetare contra acestor organizații și unde va găsi cea mai minimală greșală, o va folosi ca pretext spre a disolva organizația.

Persecuții obicnuite în țara oligarhilor demodați!

Greva.

Pentru cazul, că în 26 l. c. s'ar dec'ara greva generală în țară, guvernul ar voi să știe, când se va începe

greva? Aceasta însă nu o va putea afla, căci adunarea va însărcina conducerea cu fixarea zilei, când se va și începe imediat greva. Altă întrebare este: cât va dura? Din isvor socialist se spune, că greva ar putea ține timp mai lung, de oarece cassa de partid poate aproviziona șase săptămâni cu cele de lipsă de ale traiului pe muncitorii organizați. Se dă însă cu socoteala, că eventuala grevă nu va dura decât o săptămână.

La alegerea de president nou al Republicii Franceze.

Viena, 16 Ian. c.

În înțelesul § 3 al legii constituționale dela 16 Iulie 1875, care prescrie, că cel puțin o lună înainte de termenul legal al puterii prezidențiale Republicii, Camerele trebuie să fie reunite în Adunare națională pentru a proceda la alegerea noului President, congresul Senatului și al Camerei deputaților se va constitui Vineri, la 4/17 Ianuar, în celebrul palat din Versailles, pentru a designa pe succesorul domnului Armand Fallières.

Exact cu 7 ani în urmă, la 17 Ianuar 1906, același amfiteatru, destinat pentru reprezentațiuni de operă, inaugurat odinioară cu splendoare prin o serată de gală în onoarea tinerei părechi auguste, dofinul Ludovic (XVI) și arhiducesa austriacă Maria-Antoaneta, a adăpostit adunarea națională chemată a da șef nou republicii franceze în locul d-lui Emil Loubet, și în acea zi nestatornică, dar altcum de temperată lină, între cei ce așteptau la Paris cu nerăbdare rezultatul luptei între cei doi candidați, presidentul Senatului A. Fallières și presidentul Camerei Paul Doumer, era și cel ce scrie acum acestea, interesat și el de toate mișcările de interes public ale republicii, al cărei neștut oaspe era.

Un singur tur de scrutinii a decis, ședința s'a terminat timpuriu, și înainte de ce ar fi înserat, s'a anunțat pretutindeni, că Fallières e alesul. Dânsul era favoritul opiniei obștești, nouă celor din Cartierul Latin ne era deosebit de simpatic bătrânul nepretențios, pe care îl întâlneau adeseori în plimbare pe aleile neîntrecute de frumoasa grădini de Luxembourg, și care locuind de ani în palatul de frumusețe clasică al Senatului, era din acea parohie cu noi. Din contră, Doumer, un bărbat mai tânăr, de înfățișare foarte îngrijită, avea fama de a fi prea ambițios fără talente deosebite. Drept aceea toți republicanii sinceri erau (și eram și noi) pe partea celui alt, care părea predestinat de pronie a deveni țării părinte blând.

D-l Fallières a fost adus cu alai la Paris, și a făcut vizită d-lui Loubet la Palatul Eliseu și s'a dus acasă, având să aștepte aci ziua de 18 Febr., când expiră mandatul antecesorului său. Astfel timp de o lună republica avea doi preșidenți, adică, dacă socotim, că atunci Casimir-Férier era în viață, trei. Așa va fi și acum, de Vineri seara înainte.

Însuși actul alegerii decurge acum, de când s'a consolidat republica, în perfectă liniște și foarte simplu. Toate momentele sunt exact normale.

Membrii Senatului și ai Camerei se adună în amfiteatru amintit din Versailles, care acum numai pentru acest scop servește. Președintele senatului deschide ședința. Se constituie biroul și prin sorți se designează litera la care va începe votarea. În 1899, când s'a ales Loubet, s'a nimerit ca președintele chiar litera D. să o tragă.

Dreyfusistul, au strigat naționalistii „Loubet e Dreyfusist și Panamist“, dar s'au potolit îndată firește. Începând deci cu litera aceea, senatorii și deputații sunt chemați în ordine alfabetică. Ei trec din dreapta spre stânga la tribună, înainte de a urca tribuna primesc dela secretar o bilă de control, aruncă plicul cu numele candidatului în urnă și predau bila secretarului de la partea stângă. S'a întâmpat că unui bătrân i-a scăpat bila din mână tremurând, s'a rostogolit pe sub fotolii, și abia târziu a fost găsită de servitorii în un colț; intrăceea, firește, a fost suspendat și reîncept actul. După ce toți au votat, urmează scrutinul. Înălți alegătorii es în coridor, ori petrec timpul în bufet, povestind animat, discutând șansele, pariind. Președintele trebuie să obțină majoritate absolută, fără computarea plicurilor neumplute. Dacă nici unul dintre candidați n-o are, urmează al doilea tur, așa ca d. e. la Fel. Faure

(1894) Unanim a fost ales primul preșident al republicii actuale, Thiers (1871), generalul Mac Mahon (1873) cu 390 din 392 voturi

La alegerea din urmă, 17 Ianuar 1906, 849 votanți au dat 848 voturi valabile (1 alb), majoritatea absolută a fost deci 425. Fallières a atins-o la turul prim, cu cele 449 voturi ce a întrunit, față de cele 371 date lui Doumer (28 au votat pe diverși).

Adunarea națională din 1913 se va constitui astfel: Dacă nici în Senat nici în Cameră n-ar fi nici un loc vacant și dacă ar participa toți membrii ar fi la o altă 897 alegători (300 Senat, 597 Cameră). Fiind însă un loc vacant, senatul participă în cazul cel mai bun cu 299 voturi, care după grupările politice se prezintă cam așa: stânga democratică 166, uniunea democratică și stânga republicană 94, dreapta 32, independenți 7, în cameră sunt vacante 4 locuri, rămân 593, grupați în următoarele partide: stânga radicală 257, stânga democratică 74, republicani socialiști 32, uniunea republicană 31, socialiști uniificați 72, progresiști 46, independenți 19, acțiunea liberală 30, dreapta 19, afară de partide 13.

E imposibil a prevedea cum se vor grupa aceste fracțiuni, mai ales când sunt atâtea candidați, toți serioși ca acum: presidentul Senatului Antonin Dubost, presidentul Camerei Paul Deschanel, presidentul consiliului de miniștri Raymond Poincaré, ministrul marinei Delcassé, ministrul lucrărilor publice Pams, senatorul Ribot, deputatul Vaillant.

Trei dintre candidați sunt și membri ai Academiei Franceze, care e un însemnat titlu de glorie în Franța: Ribot, Deschanel, Poincaré. Ribot bărbat politic de seamă, temperament și aspect de artist, s'a distins în Cameră mai în urmă la desbaterea proiectului de lege despre separarea bisericii de câră stat, și am avut prilejul bun de a-l auzi mai de multe ori în desbaterea acestui proiect, care în Ribot a avut pe adversarul cel mai redutabil. Ribot e orator de stil clasic. Discursurile sale sunt totdeauna bogate și temeinice și totdeauna cuprinsul găsește o expresiune nobilă frumoasă. Ele și ca lectură sunt de toată frumuseța. (Discours politiques). În măsură ce a îmbătrânit, Ribot și a moderat vederile.

Paul Deschanel e de altă elocvență, fină, brillantă, saturată de erudiție, solidă, totuși ușoară. Este flul profesorului de literatură moderne la College de France, Emil Deschanel († 1904) el însuși literat apreciat, care s'a distins prin mai multe publicațiuni de politică, istorie și critică. La 1899 a fost ales în Academia Franceză. Are 56 ani și e între cele mai de seamă figuri contemporane în Franța, admirat de întreg Parisul elegant. Cu totul alt temperament este Raymond Poincaré, văr primar cu genialul matematician-filosof Henry P. decedat astăvară, e avocat, dintre cei mai distinși și bărbat politic de mare greutate. Rolul său în conflictul balcanic însă i-a desvâlit slăbiciuni, care îi știrbesc reputația excelentă ce avuse ca bărbat de stat de nivel înalt. Dealtcum pentru acest moment este de însemnată, faptul că are ca adversar pe Clemenceau și bătrânul resturnător de miniștri foarte probabil va resturna, înainte de ce pleacă dincolo, și un tron prezidențial ce părea aproape sigur.

Antonin Dubost, care a urmat după Fallières la președinția Senatului, e cel mai bătrân între candidați; capolitician a luptat contra augmentării fără măsură a bugetului și Delcassé a urzit ca ministru de externe (1898—1905) politica actuală a Franței și indirect a celorlalte puteri, a făcut deci mari servicii patriei sale.

Vaillant e numai candidat de principiu al socialiștilor.

Pams, contra căruia Parisienii de lume n'au nimic alta decât că îi sună ciudat numele, ca un dop slobozit, are mari șanse de reușită.

Pentru a se orienta întreolaltă, grupurile de stânga ale Senatului și Camerei, s'au adunat Mercuri în reuniune generală pentru a designa de acord comun pe unul dintre candidați la președinția republicii. În 1887, înainte de alegerea lui Sadi Carnot s'a introdus acest uz. După primul tur de scrutinii, Dubost, Deschanel și Ribot au declarat că își retrag candidatura, fără a aminti că în al cui favor. La al doilea, Pams a întrunit 283 voturi, Poincaré 272, a rămas deci în minoritate. Firește, nu se știe ce atitudine vor avea celelalte partide. Ne putem aștepta la surprize.

Până acum, după votarea de Miercuri, ministrul lucrărilor publice Pams

e în avantaj numeric. Dacă dânsul va fi preșidentul republicii, pe cei 7 ani ani ce urmează, de Sâmbătă dimineața îi vom cunoaște biografia și chipul și tot ce îl privește. Acum însă, mărturisesc, nu știu mult despre el, aud că nici alții nu l-au prea întâlnit. Pare că tocmai acesta e secretul succesului său de a ajunge în fruntea Republicii franceze: că n'are istorie.

Poincaré ales president.

Din Viena am primit azi la oarele 2 următoarea știre telegrafică:

Viena, 18 Ian. c.

La al doilea scrutinii a fost ales erl de president al Republicii franceze Raymond Poincaré, cu 483 de voturi din 859. În Paris entuziazmul uriaș.

Nedelcu.

Perspectivile războiului Austro-Rus și România.

De C. Stere.

— Urmare. —

Dar toate aceste considerațiuni sânt la urma-urmelor, de ordine secundară.

Sânt secundare chiar toate considerațiunile izvorâte din cunoscuta destrăbălare a administrațiunii rusești. Un act oficial, de pildă, în timpul din urmă chiar, arată că în armatarusească ciubotele distribuite soldaților pot servi numai trei săptămâni, — încât, ca regulă generală, soldații sînt silii să vîndă aceste ciubote, care costă pe Stat 7 ruble pînă la 1—150 rublă, și să-și cumpere altele pe socoteala lor. Semnalînd aceste abuzuri, senatorul Neuhardt a putut afirma, într'un raport recent către împărat, că intenția rusească are asupra soldatului rus o înfrîmire mai disolvantă decât orice propagandă revoluționară. Nu mai amintesc faptele cunoscute din războiul ruso-japonez, ca tunurile destinate pentru Port-Artur și plătite de visteriei și cari au fost însă furnizate... Japoniezilor. Atunci când războiul aruncă pe câmpul de bătălie milioane de oameni, serviciul de intențență este un factor esențial pentru biruință, — dar pentru Rusia, în această privință, nu se poate avea nici o iluzie.

Mai presus de toate aceste considerațiuni, oricît de importante, războiul la granița apusună a Rusiei este dominat de faptul că, dela Nord, dela tîrmurile Oceanului Glacial și pînă la Marea Neagră, la sud, toată marginea aceasta a Imperiului e locuită de o populațiune de aproape 50 milioane de suflete, dușmană statului rus, în forma lui actuală.

Socot necesare citeva lămuriri în această privință.

La nordul extren Finlanda, o populație de 3½ milioane, la 1905 a fost în răscoală față împotriva Imperiului și n'a putut să fie potolită decât în urma unui manifest care-i recunoștea autonomia completă și-i acorda o constituție din cele mai radicale (pînă la sufragiul universal, cu dreptul de vot al femeilor). Dar îndată ce a triumfat asupra dificultăților interne, Guvernul imperial n'a găvâit să revină asupra acestor concesii, sînd sămînta de revoltă în toate inimile.

În caz de război, Finlanda întreagă va fi de partea inamicului.

În provinciile baltice, cu o populație de alte 3½ milioane, în mare majoritate Lettoni și Estoni, situația nu este cu mult mai bună.

În 1905, în nici o provincie rusească n'a fost o răscoală mai sîngeroasă, care să necesite o reprimare mai grozavă, ca în această regiune. Marele număr de Lettoni și Estoni în marina rusească explică, în primul rînd, cunoscutele manifestări revoluționare de pe bordul vaselor de război. În caz de război, încercările de mobilizare aici ar fi inutile: am asista la dezertațiuni în masă.

În ce privește cele 10 milioane de Polonezi, lucrurile sînt și mai lămurate.

Cu toate că puterea militară rusească a putut să înăbușe în sânge șirul lung de răscoale și revoluțiuni poloneze, ea n'a reușit încă să strivească acest popor, să stricească în el năzuințele de libertate națională. Rușii, ei înșiși, sînt atât de conștienți de acest fapt, încât, nu mai departe ca în 1909, ziarul cu influență mare, „Novoje Vremea“, a lansat ideea vînzării Poloniei către Germania. Desigur, în realitate, acest ziar, inspirat adesea de sferele înalte ale Imperiului, nu se gîndește la vînzare.

M. NEUMANN

Fondat la 1845.

TAILLEUR.

Furnisorul curții imp. regale și cameriale.

Vestimente pentru domni, băieți

și fete, gata și la comandă

BRASOV.

rea efectivă a regatului Polon, ci voia numai să pregătească opinia publică rusă, pentru pierderea acestor provincii.

Astăzi Polonia se pregătește conștient pentru războiu. În țară, toate sforțările polițienești nu pot înăbuși agitația revoluționară, iar în Galiția, la graniță, mii de tineri intelectuali poloni fac exerciții militare spre a pregăti cadrele de ofițeri și subofițeri pentru viitoarele insurecții.

(Va urma.)

Din un nou despărțământ al „Asociațiunii”.

Jibou, 14 Ianuarie 1913.

În Noemvrie a. trecut s'a ivit în părțile acestea o vrednică pornire culturală românească, despre care nescrisu-se până acum nimica în ziaristica noastră, află de bine a vă raporta următoarele:

E vorba de nou înființatul despărțământ „Jibou” al „Asociațiunii”.

D-l protopop Gavril Cherebet ca delegat al comitetului central, a convocat la o adunare constituantă pe toți fruntașii dornici de înaintarea culturii populului român din cercurile pretoriale al Jiboului și al Zălaului, — pe 14 Noemvrie în Jibou.

Apelulului i-au urmat un număr frumos de intelectuali și țărani, în frunte cu d-nii Emeric Pop și Florian Cocian. Membrii prezenți mai vechi și devotați ai „Asociațiunii” cu provocare la nepăsarea ce stăpânește în aceste părți față de „Asociațiune”, au făcut atenție pe cei de față, că numai în acel caz să se angajeze a înființa un nou despărțământ, dacă cel puțin dănași sunt deplin hotărâți a și-l susține necondiționat cu conlucrarea lor morală și materială. Căci înființând un nou despărțământ fără de-al sprijini formăm un punct negru, în care ne expunem judecării și osândei celor, cari trăiesc în razele culturii românești.

La această provocare, cei prezenți — mare parte din generația tină, s-au declarat și legături pentru înființarea și susținerea noului despărțământ. Și pentru ca să se știe, că cinesunt maritorii și graniții acestei noi alcătuirii culturale și eventualul cui i-ar reveni responsabilitatea pentru nelucrare, după cât îmi aduc aminte de cei prezenți, li notez precum urmează: d-nii Emeric Pop, Florian Cocian, Vasile Mica, Gavril Cherebet, Teofil Dragomir, Dr. Ladislau Gyurko, Laurențiu Bran, Teofil Varna, Ioan Rus, Dioniziu P. Moldovan, Ioan Cioban preot și Ioan Cioban învățător, Alexandru Man, Ananie Popovici, Dr. Aurel Hetco, Samoil Urian, Alexandru Marcu, Octavian Buhățel, Vasile Pop of. de bancă, Ioan Voda, Nicolau Canciu, Ioan C. Micu, Ioan Lung Mironanu, inv. Ponorariu, inv. Mihalca, Ștefan Savu, Ioan Pop, Florian Metes, Iuliu Berția și alți câțiva.

Astfel s'a decretat înființarea despărțământului Jibou, cuprinzând comunele cercurilor administrative a Jiboului și Zălaului, după ce s'a scris și s'a adunat imediat suma de 384 cor. ca taxe de membrii, dintre cari d-l Dr. Aurel Hetco membru pe viață.

S'a făcut apoi alegerea comitetului cercual. De prezident a fost ales cu aprobare unanimă d-l Teofil Dragomir, proprietar în Lupoaie, cunoscutul bărbat integru și bun român, iar în comitet au fost aleși d-nii Vasile Pap din Sân-georgiul de Meseș și Gavril Cherebet, din Samosodorhei, protopop, Laurențiu Bran preot în Seplac, Ananie Popovici învățător, de cassar Samoil Urian șef contabil în Jibou, de control domnul Alexandru Man învățător în Soimuș și de notar avocatul Dr. Aurel Hetco în Jibou.

Astfel s'a înființat despărțământul Jibou al „Asociațiunii” cu nădejdi pentru viitor. Comitetul central al „Asociațiunii” a luat act cu aprobare de înființarea și organizarea noului despărțământ.

Să sperăm deci, că toți fruntașii noștri și toată suflarea românească de pe teritoriul noului despărțământ, vor contribui cu munca lor, ca acest nou despărțământ să devină o instituție de deșteptare și propășire națională românească.

„mic”.

ȘTIRI.

— 5 Ianuarie 1913

Fiind poimănă sâmbătoare numărul proximal al ierarului va apărea Marți seara.

Un gest patriotic. Dl general Hârjeu, ministru de război al României a primit următoarea petiție:

Subscrisul, Teodor Cudalbu, fost prim-președinte al tribunalului Ilfov, azi administrator al Casei pădurilor, cu multă insistență vă rog a mă primi voluntar în armată, în caz de război, cu gradul de simplu soldat. Deși vârsta mea e înaintată, urmând a împlini 50 de ani la 4 Ianuarie 1913, mă bizuesc însă a îndura cu energia tineretii greutățile războiului. Stăruesc a fi primul simplu soldat cu încredințarea de săvârșită, că eu numai ca soldat în rândurile luptătorilor voi putea aduce întreg prinosul de recunoștință țării mele, când ea apelează la sacrificiul de sânge al copiii săi. Mai rog a se lua act: că soldaților caporali și sergenți din comuna Chileni (Tutova) cari, pierzându-și viața în luptă, lăsa pe urma lor copii cum și aceleora cari pentru fapte vitejești în război, dobândesc *Sleava României*, — le dăruiesc câte 2 și jumătate hectare pământ de cultură din o treime din mica mea răzeșie din Chileni, locul meu natal. Fac acest dar pentru a întări și mai mult legătura de solidaritate cu ei.

Rugămintea ce fac nu mă îndoiesc, că va fi primită și că se va îngădui, ca în momentele grele să-mi îndeplinesc datoria către țară și tron.

Merg cu neclintita nădejde în Dumnezeu părinților mei, că voi putea să-mi revăd țara incununată de isbândă — T. Cudalbu.

Dl ministru de război a pus următoarea rezoluție pe petiția d-lui Cudalbu:

»Se vor aduce din parte-mi adânci mulțumiri d-lui T. Cudalbu pentru acest frumos și înălțător gest. Întregul său raport se va publica în revista militară pentru a fi adus la cunoștința întregii armate.

Societatea Academică „România Jună”, în adunarea generală extraordinară din 3 Ianuarie și-a constituit comitetul pe a. c., precum urmează: președinte: Ulpă Ștefan cand. med., vicepreședinte: Iancu Nandriș, stud. med., secretar de externe: Eugeniu de Reus, cand. ing. silv., secretar de interne: Gavril Alvișescu, stud. med., cassier: Sever Decean, stud. acad. com., bibliotecar: Policarp cav. de Bejan, cand. ing. silv., controlor: Nicolae Cismașiu, stud. acad. com., econom: Eugeniu Casparovici, absolv. med. — Pentru comitet: Ulpă Ștefan, președinte. Eugeniu de Reus, secr. de externe.

Știri din România. Președintele senatului român d-l Gr. Cantacuzino a scris ministrului de război o scrisoare, prin care face donație armatei, în caz de război, o ambulanță de 100 paturi, întreținută pe socoteala sa.

— Pentru flota națională de război, în folosul căreia, după cum se știe, a fost deschisă o listă de subscripție de către damele române — d-l V. P. Zagoritz din București a donat suma de 1000 lei.

— Societatea de cultură macedo-română, e vorba, să ție o întrunire publică duminică în 13 Ian. V. Se va discuta asupra situației Aromânilor, în urma noii situații, ce s'a creat în Balcani.

Asociațiunea internațională de Presă Măne Duminecă, va avea loc la Paris întrunirea comitetului de direcție al Asociațiunii internaționale de presă. Discuția va urma asupra pregătirii viitorului congres al presei, asupra epocii când se va ține și asupra orașului unde va avea loc. De asemenea se vor discuta și alte chestiuni, cari privesc presa.

Din România a plecat, pentru a lua parte la această întrunire, d-l I. Procopiu președintele „Sindicatului ziaristilor”.

O descoperire senzațională. Din Cernăuți ni-se scrie: Încă din toamnă, un sătean din comuna Hăntăști (județul Dorohoi din România), pe când pescuia în apa Siretului pe teritoriul acelei comune, a prins un pachet voluminos purtat de valurile apei. La desfacerea pachetului, săteanul, în naivitatea lui, văzând, că dă numai peste niște hârtii, cele mai multe colorate, — luă pe acele, cari li se păruă mai frumoase, pentru a le lipi pe pereții casei lui și restul îl aruncă în apă. În realitate acele hârtii erau numai bonuri și din ancheta administratorului de plasă, s'a constatat, că s'au găsit bonuri la acel sătean în valoare de 12.000 coroane, cari sunt acum depuse la prefectura județului Dorohoi (România).

Cazul acesta fiind publicat în ziare, a ajuns la cunoștința autorităților de

aici, cari pornind cercetări, au aflat, că această descoperire senzațională este în legătură cu afacerea deficitelor enorme dela băncile cooperative din Bucovina. Parchetul local, găsiind oarecari învinuiri, ce cad asupra fostului director al băncii rutene „Selanska Kassa”, Dr. Leo Kohut și comerciantului Moser Eisenkraft din Vama, i-a arestat. S'ar fi descoperit manipulațiuni necinstite cu averea publică și se fac mișcări ceretări, cerându-se relațiuni și autorităților din România, relativ la acea descoperire. Se zvonește, că se vor efectua și alte arestări în persoana unor oameni cu multă vază în viața publică bucovineană și distinși politicieni. Această afacere produce mare senzație.

Mobilizare din greșală. Numai lunile trecute am scris despre un asemenea caz, care a avut loc la granița apuseană a Franței. Un caz analog se anunță acum tot din Franța: Alaltaeri s-au prezentat în Reims toți rezervați aparținători regimentului local. Fiecare și adusesse — conform ordinului — mâncare pentru o zi. S'a descoperit însă imediat greșala: comandamentul militar respectiv înțelesese greșit un ordin primit dela un for superior și astfel ordonase mobilizarea.

O familie otrăvită. Din Hodmező-vásárhely se anunță: În spitalul de aci a fost adusă eri o familie, constând din șapte membri: o văduvă dimpreună cu 6 copii ai săi, despre cari medicii au constatat, că sunt otrăviți. Nenoro-cita mamă, cumpărase, încă cu săptămâni înainte, otrăvă pentru cloșani, pe care o împrăștiase în grajdul, unde și ținea porcul, pentru a stărpi cloșanii cari se incubaseră acolo. Nenoro-cita însă a voit ca în locul cloșanilor să și omoare porcul, care pe semne, gustase otrava. Nu s'a îndurat însă să arunce porcul, ci l'a tăiat, în speranță, că nu i va fi stricată carnea. Alaltaeri însă după prânz — atunci înceară pentru prima dată din această carne — s-au îmbolnăvit toți, iar eri dimineată au fost transportați în stare gravă, la spital unde se luptă cu cele mai grele chinuri.

Știri mărunte. Poliția din Teheran a declarat alaltaeri greva, și a făcut o demonstrație contra miniștrilor, fiindcă mai mult timp nu și primise joldă. În urma promisiunilor miniștrilor, că vor ajunge la bani, polițiștii și-au reluat serviciul.

— Bandiți înarmați au oprit un tren lângă Rostovo (Rusia) și după ce au ucis câțiva pasageri au dispărut, furând de la diferiți călători suma de 55.000 ruble.

— Foile ungurești aduc știrea, că în București a încetat din viață, în etate de 142 ani, inspectorul financiar în penziune George Solomn.

— Din cauza unei boli incurabile, deputatul ungar Varadi Zsigmond s-a sinucis eri, trăgându-și un glonte de revolver.

— Pe vaporul „Sebenico” al soc. „Dalmația” a avut loc o explozie, care a cauzat mari pagube, și a rănit grav două persoane.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: *Szé-kely și Réti*, fabrică de mobile.

Din Brașov și Tara-Bârsei.

Hirotonire. Săptămâna trecută a fost hirotonit într-un presbiter de Esc. Sa Mitropolitul Ioan catehetul școalelor noastre medii, d-l prof. Dr. Nicolae Stinghe.

Parastas. Luni la orele 10 ¼ se va oficia în biserica din Cetate un parastas într-un pomenirea marelui binefacător al bisericii și școalelor noastre Ioan Iuga.

Tot Luni se va oficia un parastas în biserica Sf. Nicolae într-un pomenirea episcopului Ioan Popazu.

»Pentru masa studenților» ro ani din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Dnii Teodor Mosora și Ioan Prescurea din Sighișoara au colectat în seara de anul nou cu ocaziunea dansului național jucat de d-șoara Roma Bârsan suma de 18 cor. și anume: Ioan Prescurea 5 cor., Dr. Ioan Ioanovici adv. 4 cor., T. Mosora, oficial jud. 2 cor., Nicolae Bârsan oficial jud. 2 cor., Emilia Petean 1 cor., Dosi Ganea 1 cor., O. Ganea 1 cor., T. Ioanovici 1 cor., D. Săcărea 50 b., Olimpia Socaci 50 b.

D-l Ioan Sabadeanu cu prilejul zilei sale onomastice 30 cor. la fondul

»Ioan și Elena Sabadeanu» al mesei studenților.

Primească marinarimșii donatori școalelor medii gr. or. rom. din Brașov. sincerile noastre mulțumite. — Direct.

Din Târlungeni. A doua zi de Crăciun s'a ținut petrecerea obișnuită împreună cu teatru și cântări, în comuna Târlungeni. Programul nu tocmai lung a fost executat cu deplin succes. Toate punctele au fost subliniate de aplauze călduroase. Corul a fost dirijat de inv. N. Hamsea.

În firul programului a urmat piesa teatrală: „Norocul lui Petru” de N. Hamsea. Rolurile s'au executat foarte bine diletanții fiind la fine viu aplaudați.

În pauză s'a jucat „Călușerul și Bătuta” din partea a 9 tineri, având de vătat pe stud. L. Comșa.

Sala a fost tixită de public. La cassă a încurs suma de 300 cor. din care sumă subtrăgându-se spesele a rămas un venit curat 190 cor., care s'a dat la fondul bisericei.

Publicul a dus cu sine convingerea, că acolo unde intelectualii lucră cu răvnă pentru popor, multe lucruri bune se pot face.

Coresp.

Despre petrecerea școlară din Rodbav, ținută a doua zi de Crăciun, ni se raportează următoarele: Producțiunea, aranjată de elevii școalei din loc sub, conducerea învățătorului Costi Furtună, a avut un succes neașteptat. Venitul curat a fost destinat pentru crearea unui fond, din care să se înființeze o bibliotecă pe zeama tineretului. Modul cum au fost executate punctele din program dar mai ales însușirea publicului, — atâtor părinți, cari cu lacrimi de bucurie priviau și și admirau micile lor odrasle — m'au convins, că a zăstia la astfel de producțiuni școlare e o plăcere, pe cari la alte producțiuni nu o poți afla. Nu, pentru că lipsește bucuria ce o simți, când vezi, că stălpul națiunii, țăranul, prin generația tină începe a să deștepta și entuziasma. A bătut la ochi absența preotului și a doi învățători. Am auzit, că la mijloc ar fi motive personale. Dar personalitățile trebuie puse la o parte, când e vorba de luminarea poporului și de un scop nobil, ca înființarea unei biblioteci școlare.

N. S.

Urania Kino. Numai Duminică în 10 Ianuarie 1913 la 4, 6 și 8 ore cu următorul program: Pathé Journal. — Războiul balcanic, lupte navale. — Bilbao, capitala provinciei spaniole Biskaya. Regatta pe mare. — Cei doi pețitori, dramă pasionantă din viața unei fete bogate. — Urmările partidei de Tenis. Un roman de dragoste dragălaș. — Vânătoare de maimuțe în pădurile tropicale — Trapezul periculos. — Jertfa Magdalenei sau Pentru fericirea fratelui, film artistic colorat în 2 acte. Mare dramă pasionantă din timpul de mărire al Veneției. — Morți ca comisari de poliție. O pățanie extrem de hazlie.

Din comuna Marcoș.

Trecut și prezent.

Marcoș Dec. v. 1912.

— Fine. —

Trecând și eu prin aceste foculare culturale insuficient de cele mai frumoase ideale, ca oricare preot tânăr, am încercat a le da numai decât suflet viu în parohia ce mi s'a încredințat spre păstorie pe la începutul anului 1878.

Dar îndărătnicia parohienilor izvorâtă din proverbiala lor sărăcie mi-se punea în cale ca un munte de gheață. Ani de-a rândul am dat târcoale acestui munte de gheață sfredelindu-l și suflând căldură în el în firmă speranță că oricât de târziu totuși va dispărea în vre-un chip.

Și el s'a topit. Inimile sau desghețat și îndreptat spre jertfă. În câțiva ani am înființat diferite fonduri mai mici. Dar prima și cea mai de frunte grijă a mea a fost ca să edific în locul școalei vechi ruinate una nouă corăspunzătoare, în locul învățătorului de azi, buche să pun unul calificat.

Făcut-am repartițiune asupra parohienilor, dar n-am putut-o încasa nici pe jumătate. Am întreprins colectă, dar nici pe calea aceasta n-am putut ajunge la procurarea sumei necesare de edificare. Sumele disponibile, dar insuficiente spre edificare s-au elocut spre fructificare până la alte timpuri mai bune.

De altă parte n'aveam unde-mi pleca capul. În casa parohială ploaia ca afară. Fă casă! Din ce? cu ce? În anul 1885 însă mi-a succedat în îndupleca pe foștii bogari de a ceda dreptul regalelor în folosul edificării unei case parohiale, ceace, mai dând oamenilor și zile de poștă, s-a și făcut. Într-aceea în continuu eram îmboldiți de toate autoritățile spre a ne edifica școala, dar mai cu seamă în anul 1903 fiind strânsă cu ușa de autoritățile politice și la strânicia poruncă a Excelenței Sale »de ai face școala din pământ». În același an cu mica sumă disponibilă, cu 400 cor. ajutor din fondul »Șagunae» și cu cinci mii de coroane bani împrumutați, am edificat o școală deplin corăspunzătoare, pe carea apoi pe rând am provăzut-o cu 2 puteri didactice, plătite cu mai mult de jumătate din vistieria statului.

Pentru completarea salariilor învățătoresți zeci de ani m-am luptat cu îndărătnicia parohienilor, până ce s-au ademenit de solvesc regulat un arunc de două coroane de familie, cu sau fără copii de școală, iar replătirea împrumutului a rămas cu totul în sarcina fondurilor bisericești, cari în loc să crească au început să scadă nefind capitalele destul de mari.

La vre-o câțiva ani după edificarea școalei s-a ivit necesitatea neîncunjurabilă a reparării sfintei biserici.

Șapte ani am bătut toaca la urechea surdă a parohienilor mei, până ce abia după ce le-am spus, că am aflat un domn, carele ne va ajuta cu 700 cor. de ne vom apuca de repararea bisericii s-au înduplecat și parohienii mei de au contribuit de bună voie cu sumele putincioase, ba au mai contribuit și câțiva creștini streini cu ajutoare frumusele, cari se vor publica cât mai curând.

Dar fiindcă materialul a fost foarte scump — spre a face față tuturor spelelor trecute peste 4000 de coroane, am trebuit să împrumutăm suma de 1200 coroane, ce o replătim din împrumutul primitiv de cinci mii de coroane. Această enormă datorie produce asupra sufletelor pacinice ale parohienilor mei aceleași torturi ca și patul lui Manea tâlhariul din poveste. De aceea bucuria și mândria noastră pentru salvarea și susținerea acestor clenodii naționale va fi numai atunci deplină și statornică, când ne va răndui Dumnezeu și nouă vre-un mare necenat, care să ne scape măcar în parte de aceste chinuri mesuferite. Până atunci răbdă inimă și taci. Căci și înșiși nădejdea, că vom putea fi și noi ajutoari, ca alte multe comune bisericești, de marele Mecenat românesc, ni s-a spulberat în vânt prin prea milostiva următoarea rezoluțiune: Nr. 11301 Ep./1912.

»Cererea preotului Georgiu Dogariu din Marcoș, pentru esoperarea unui ajutor dela d-l V. Stroescu pentru biserica nu se poate încredința, din motivul că d-l V. Stroescu dă ajutoare numai pentru școale. Comuna bisericească să caute deci de aiea a și procura mijloacele necesare pentru terminarea zidirii bisericii. Sibiu 15 Septemvrie 1912. Ioan m. p. Arpp.»

Biserica catedrală și biserica milionară sunt binecuvântate de Dumnezeu aproape în fiecare an cu mari mecenati — nu imoartă de unde sunt — iar bisericele sărace în lipsa acestora se zvărolesc ca vermele în pulbere nimerindu-și în neputința lor propriile și puteri. A căuta aici mecenati nu le e permis, poate ca să se împlinescă și aci z'asa sfintei scripturi:

»Că celuia are i-se va da și-i va prisi; iară celuia ce n-are și ce pare că are i se va lua».

Cerșitul este și odios și și oprit; deci numai cerem dela nimeni nimic. Însă pentru replătirea datoriei bisericești oferte benevole totuși mai primim cu cea mai mare plăcere și le vom publica împreună cu cele ce le-am primit și până acum.

Georgiu Dogariu, paroh

POȘTA ADMINISTRAȚIUNEI.

I. C. M. în L. Se publică azi. Mulțumite.

V. C. în L. Am trimis n-rii eri. Mai scrie-ne din când în când.

Proprietar:

Tip. A. Nureșianu: Branisce & Comp

Redactor responsabil:

Ioan Brotea.

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela

Fabricele de mobile

Székelly și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vîntare din provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

Vă rugăm să priviți vitrinele la

LANG, ROSENTHAL & PALMHERT

Târgul boilor Nr. 1. BRAȘOV, Strada porții Nr. 4.

MOBILE MODERNE

Am depuse în Hală de mărfuri a societății industriale din Brașov, precum și în

fabrica mea din Strada Lungă Nr. 151

se află diferite mobile. (1-50.)

I. Hubbes,

Tâmplărie pentru zidiri, mobile și lucrări de artă.

D. Bucă & Râșnovean

Văpsitori de mobile și zidiri.

Stau la dispoziția On. public cu modele cele mai nouă și prețurie cele mai reduse.

Atelier de văpsit mobile.

BRAȘOV, Strada Castelului Nr. 2.

Premiați la 7 expoziții universale cu premiul întâi

Veritabil numai cu

marca aceasta pe talpa.

GALOȘI ȘI SOSNI
DE PETEBSBURG.

Fabrica lîferează zilnic 60.000 pîrcuși

Singurul contrahenți:

MesStorf, Behn & Co.

Viena I.

Sunt de vânzare în prăvălii de ghete și cu articoli de modă

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecure durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra'gre utărilor celor mai cerbicioase la stomac și pînătece, la contra'cărceilor și aerelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sînge, haemoroidelor și a celor mai diferite bîle femeiești a luat acest medicament de casă o răsoandire ce creșce marea de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Falsifica'țiile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de apărare și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire serioasă prin trare, alină durerile de gîdînă și reumatism și a altor urmări de reocăls.

Deosebită cutiță originală plumbată — cor. 2

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea atenției a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor.

— 40 b Cînoi bucăți cor. 1.50

Fiecare bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben

c. și reg. furnizor al curții imperiale.

— Comandă din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală. —

La depozite să se ceară anumit preparatele provădute la încredințare și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozit la Brașov: Carl Schmidt, farmacist.

Convocare.

P. T. membrii ai „Reuniunii de înmormîntare din Cîncul mare, sunt rugați a participa la adunarea generală ordinară, ce se va ține în 26 Ianuarie a. c. st. n. la 1 oară p. m. în localul școalei gr. ort. rom. cu următorii

PROGRAM:

1. Parastas în memoria membrilor răposați în decursul anului 1912.
2. Cuvînt de deschidere.
3. Raportul secretarului.
4. Cetirea rațiocinului și es-tradarea absolutului pe an. 1912.
5. Alegerea unui birou și comitet pe un nu period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Cîncul mare, în 9 Ian. 1913.

George Contamp. Nicolae Itecă mp. președint. secretar.

HOTEL „COROANĂ“

SOC. PE ACȚIUNI

DIN BRAȘOV

CASĂ DE PRIMUL RANG

100 de odăi și saloane cu confortul cel mai modern. Loc pentru 250 persoane. Lumină electrică și caloriferi. Apartamente cu camere de băi. Ascensor. Spălătorie proprie cu abur. Ventilație centrală. Saloane de ceai și de soris. Sală mare de primire. Băi. Sală de muzică. Ospiciu de turisți. Cameră obscură pentru amatori. Saloane de expoziție. Terasă. Garajul. Omnibus pentru fiecare tren. Căte-nea mare aranjată după gustul cel mai ales. 100 de ziare și reviste ilustrate indigene și străine. Saloane mari de billard și de joc. Loje. Saloane de de-jun și seapareu foarte elegante. Mîncări naționale transilvănene. Bucătărie aleasă vieneză și franceză. Vizitarea bucătăriei este permisă cu cea mai mare plăcere. Vinuri și lîqueruri ex-celente asenene și băuturi fine fără alcool. Bere ex. din Pilsen. : bere bavareză și engleză. :

DIRECȚIUNEA SOCIETĂȚII PE ACȚIUNI
HANS MÄDER, director.

Aviz.

Am onoare a face cunoscut prea onoratului public, că de toată lumea cunoscută „Halva“ se poate cîpăta și procura totdeauna proaspătă la subscrișul producător atît en detail cît și en gros.

Cu toată stîma
Serkis Agop,

1-20

Brașov, Strada aței 11

N. I. FOLYOVITS SUCC.

Holtrich-Ujhelyi,

BRAȘOV, Târgu grăului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.

— Stofe de haine și Albături. —

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

ED. G. DIK.

TINICHIGIU ȘI INSTALTEAUR.

BRAȘOV, TÎRGUL CAILOR 20

Recomandă On. proprietari de casă, clesete patentate, care nu îngheață și se spală cu apă.

S'a probat în trei ermi foarte aspre și s'a constatat că nu poate îngheța.

Ieși pentru a se putea instala nu se pretind spese mari, miei vre-un local deosebit.

Grai!

Tuș, rășnă și sîmna o vindecă lute și sigur

PASTILE ALUI EGGER PENTRU PIEPT

are gust bun și nu strică apetitul

Per Karton 1 cor. și 2 coroane.

Karton de probă 50 bani.

Se capătă în farmacii și dreguerii

Depozit principal de trimitere:

Dr. Egger Leó și Egger I.

BUDAPEST, VI. Reval-u. 12.

Se capătă în Brașov: Bersedy István, Iulius Hornung, Emil Jekelius, Franz Kelemen, Viktor Klein, Eduard Kugler, Eugen Neustädter, Karl Schmidt, Friedrich Stenness, farmacie, Lang & Theil, C. H. Neustädter, Iulius Teutsch, dreguerie.

Râșnov: Eugen Pastelner, Dr. Poschs Kerben, farmacie.

Trăiască

Pastile Egger ma vinde cat.

Cea dintâi și mare Văpsitorie artistică și spălătorie chimică cu abur și motor precum curățirea de puf.

Wilhelm Körner

Fabrica: strada nășipului de jos 1 a); Filiala Strada Vamei 36.

Localități de primire în Feldioara la Domnii Stenner & fiu comerciant, Előpatak la domnul Mühlbacher, croitor de bărbați, Tusnad la Domnul Meggeri croitor bărbătesc, Szabó Poték-Vila, și la toate localitățile din împrejurime.

Curățire hemică de haine bărbătești, dame și copii, uniforme, costume broderii, pânzături, plapome, stofe de mobile și deco-rații, perdele, coperte, covoare se curăță radical, devine ca nouă.

Specialități: Curățire de pene de struț. Obiectele menționate se văpsesc iarăși în acea culoare, sau în alte culori, Toate obiectele în negru, așa că apar ca nouă Comandă din afară cu posta se execută prompt.

Reisz Miksa, Fabrică de mobile

Békéscsaba, Nagyvárad, Brașov, Strada Vamei 32.

Telefon 513.

Mobile de calitate superioară de tâmplărie și tapețate. — Cu prețuri convenabile pe lângă garanție.

Aranjament complet de locuințe. Planuri industriale artistice. Contoar de desemn. Planuri gratuite.